

[Domov](#) > ... > [Vaše Pravice](#) > [Žrtve Kaznivih Dejanj](#) > [Pravice Žrtev – Po Državah](#) > 2 – MOJE PRAVICE MED GLAVNO OBRAVNAVO

2 – MOJE PRAVICE MED GLAVNO OBRAVNAVO

[Kako sem lahko vključen v sojenje?](#)

[Katere so moje pravice, ki jih imam kot priča?](#)

[Sem mladoleten. Imam zato dodatne pravice?](#)

[Lahko dobim brezplačno pravno pomoč?](#)

[Kako lahko dobim zaščito, če sem v nevarnosti?](#)

[Kako lahko uveljavljam premoženjskopравни zahtevek zoper storilca ali dobim odškodnino od države?](#)

[Obstajajo možnosti za doseg poravnave ali za uvedbo poravnavanja med storilcem in mano?](#)

[Sem tujec. Kako so zaščitene moje pravice in moji interesi?](#)

[Več informacij](#)

Kako sem lahko vključen v sojenje?

Kot oškodovanec ali [zasebni tožilec v kazenskem postopku](#)¹ (*partie civile/burgerlijke partij*) boste pisno obveščeni o datumu obravnave na sodišču. Če tega še niste storili, lahko v tej fazi še vedno vložite zasebno tožbo pri kazenskem sodišču; to lahko storite kadar koli do predložitve končnih stališč. Če nimate pravnega zastopnika in želite med obravnavo v kazenski zadevi vložiti zasebno tožbo, morate storiti naslednje:

- priti pravočasno;
- se zglasiti pri sodnem uradniku (*huissier de justice/zittingsdeurwachter*) in preveriti, ali ste v pravi sodni dvorani;
- pristopiti k predsedujočemu sodniku, ko ta izreče ime obtoženca, zoper katerega želite uveljavljati odškodnino;
- sodniku izročiti zahtevek skupaj z vsemi potrebnimi dokazili o škodi, ki ste jo utrpeli;
- izročiti kopijo zahtevka obtoženčevemu zagovorniku;
- sami obdržati izvornike dokumentov;
- predsedujoči sodnik vas bo morda zaprosil za dodatne informacije in nato naredil uradni zaznamek o vaši odškodninski tožbi.

Sodne obravnave so običajno odprte za splošno javnost. To pomeni, da se lahko postopka udeleži katera koli oseba, starejša od 14 let. V sodni dvorani so lahko torej navzoči vaši prijatelji, sosedje in svojci, novinarji in vse druge zainteresirane osebe. Samo v izjemnih okoliščinah (npr. pri spolnih kaznivih dejanjih) bo obravnava potekala za zaprtimi vrati. To pomeni, da javnosti in novinarjem ne bo dovoljen vstop v sodno dvorano. Sodnika lahko zaprosite za obravnavo za zaprtimi vrati. Zakon to izrecno dovoljuje v primeru žrtev nekaterih spolnih kaznivih dejanj, kot je posilstvo ali kaznivo dejanje zoper spolno nedotakljivost. Sodnik lahko odredi obravnavo za zaprtimi vrati tudi, če je to v interesu mladoletne osebe ali zaradi varstva zasebnosti strank. Vendar bo sodnik sodbo vedno razglasil na javni obravnavi.

Če želite uveljavljati odškodnino na kazenskem sodišču (z vložitvijo zasebne tožbe v kazenskem postopku), morate dokazati škodo, ki ste jo utrpeli. Sodnik bo vašo zasebno tožbo obravnaval na koncu postopka. Med glavno obravnavo morate imeti zastopnika. Če se želite izogniti neposrednemu stiku z obtožencem, se lahko postopka v

vašem imenu udeleži vaš odvetnik (nikakor pa ni mogoče zavrniti navzočnosti obtoženca v sodni dvorani). Osebo morate biti navzoči samo, če ste poklicani kot priča.

Svojih stališč ne morete ločeno predložiti državnemu tožilcu.

Katere so moje pravice, ki jih imam kot priča?

Če ste med preiskavo dali izjavo, to še ne pomeni, da boste pozvani za potrditev izjave na sodišču. Izjema je, če zadevo obravnava [porotno sodišče](#)² (*cour d'assises/hof van assisen*).

Če pa ste pozvani, da se obravnave udeležite osebno, in vam je bil dodeljen zaščitni ukrep ali vas ni v državi, lahko na vprašanja odgovarjate prek video- ali telekonferenčne povezave. Po potrebi se vam lahko popači glas in zakrije obraz.

Kot priča ste upravičeni do nadomestila, ki vključuje fiksni znesek (nadomestilo za udeležbo na obravnavi) in kilometrino (nadomestilo za potne stroške). Za pridobitev tega nadomestila se morate obrniti na registraturo (*greffe/griffie*) sodišča, pred katerim ste pričali, ter predložiti sodne pozive, ki ste jih prejeli od sodnega uradnika, in dokazilo o istovetnosti. Nadomestilo se vam lahko v registraturi izplača takoj, in sicer med uradnimi urami.

Sem mladoleten. Imam zato dodatne pravice?

Kot mladoletna oseba boste zaščiteni pred razkritjem vaše identitete. Vsakršno objavljanje ali razširjanje fotografij, risb ali drugih dokumentov, iz katerih bi lahko bila razvidna vaša identiteta, je kaznivo dejanje.

Če ste bili zaslišani prek avdiovizualnih sredstev, se vam obravnave ni več treba udeležiti osebno, razen če sodnik odloči, da je to nujno za ugotovitev resnice. V takem primeru vam mora odrediti, da se obravnave udeležite osebno, in navesti razloge za tako odločitev. Vendar lahko sodnika zaprosite za obravnavo za zaprtimi vrati. Zakon to izrecno dovoljuje, če ste žrtev nekaterih spolnih kaznivih dejanj, kot je posilstvo ali kaznivo dejanje zoper spolno nedotakljivost. Sodnik lahko odredi obravnavo za zaprtimi vrati tudi, če je to v interesu mladoletne osebe ali zaradi varstva zasebnosti strank.

Lahko dobim brezplačno pravno pomoč?

Če ste vložili zasebno tožbo kot zasebni tožilec v kazenskem postopku, se lahko obravnave udeležite osebno ali izberete pravnega zastopnika.

Za prvo pravno mnenje se lahko posvetujete s skupino za primarno pravno pomoč (*aide juridique de première ligne/juridische eerstelijnsbijstand*), katere odvetniki zagotavljajo brezplačne pravne nasvete ob določenih urah na določene dneve in ki vas lahko po potrebi napoti na specializirane službe. Svetovanje je organizirano v poslopih sodišč, na civilnih mirovnih sodiščih, v oddelkih za pravno pomoč, občinskih upravah itd. Oddelki za pravno pomoč (*maisons de justice/justitiehuizen*) so v vsakem sodnem okrožju (kontaktni podatki so na voljo v [francoščini](#) ali [nizozemščini](#)), lahko pa se obrnete tudi na [službo za pomoč žrtvam](#).

Za podrobne pravne nasvete, pomoč in zastopanje morate najeti odvetnika. Ta pomoč je lahko v okviru ureditve sekundarne pravne pomoči deloma ali v celoti brezplačna, odvisno od vaših prihodkov. Različne kategorije oseb v posebnih okoliščinah, kot so mladoletne ali duševno prizadete osebe, so vedno upravičene do brezplačnega pravnega zastopanja.

Če želite zaprositi za sekundarno pomoč, se morate obrniti na [urad za pravno pomoč](#) (*Bureau d'Aide Juridique/Bureau voor Juridische Bijstand*), ki deluje na vsakem sodišču. Predložiti boste morali dokumentacijo, iz katere bo razvidno, da spadate v eno od posebnih kategorij ali da imate nizke neto prihodke. Urad bo o odobritvi vaše vloge odločil v 14 dneh in vam poslal kontaktne podatke odvetnika, ki vam je bil dodeljen. Tudi odvetnika, ki ga izberete sami, lahko vprašate, ali je pripravljen delati na podlagi ureditve sekundarne pravne pomoči. Vaš odvetnik se bo v tem primeru obrnil na urad za pravno pomoč in zaprosil za odobritev vaše vloge.

Če imate skromna finančna sredstva, lahko v nekaterih okoliščinah zaprosite za oprostitev plačila različnih stroškov postopka (npr. stroškov sodnega izvršitelja in stroškov kopij iz seznama dokazov) v okviru ureditve pravne pomoči. Prošnjo za to morate vložiti pri uradu za pravno pomoč na kazenskem sodišču, ki obravnava zadevo. Če ste že

zasebni tožilec v kazenskem postopku (glej spodaj), lahko za to zaprosite pisno ali ustno pred kazenskim sodiščem, ki obravnava zadevo.

Priporočeno je tudi, da skrbno pregledate svoje zavarovalne police in preverite, ali vaše zavarovanje krije sodne stroške. Obrnite se na svojega zavarovalnega zastopnika.

Med sodnim postopkom vam lahko pomaga osebje oddelka za pravno pomoč ali službe za pomoč žrtvam.

Kako lahko dobim zaščito, če sem v nevarnosti?

Če ste med kazenskim postopkom ogroženi in vam je državni tožilec dodelil delno ali popolno anonimnost med fazo preiskave, lahko na glavni obravnavi na vprašanja odgovarjate prek video- ali telekonference. Po potrebi se vam lahko popači glas in zakrije obraz.

Če ste kot priča pozvani na sodišče in med preiskavo niste pričali, lahko sodnik odredi, da se v zapisniku obravnave ne sme navesti vaša identiteta.

Če ste žrtev posilstva ali spolnega napada, boste zaščiteni pred razkritjem identitete v medijih. Vsakršno objavljanje ali razširjanje fotografij, risb ali drugih dokumentov, iz katerih bi bila lahko razvidna vaša identiteta, je kaznivo dejanje.

Če obtoženec ni v priporu in vas skrbi, da bi pred začetkom vašega zaslišanja prišli v neposreden stik z njim, je priporočljivo, da se obrnete na osebje oddelka za pravno pomoč. Nekatera sodišča imajo posebne čakalnice za žrtve, da bi se izognili takim stikom.

Kako lahko uveljavljam premoženjskopравни zahtevek zoper storilca ali dobim odškodnino od države?

Če želite v kazenski zadevi uveljavljati finančno odškodnino, morate vložiti zasebno tožbo v kazenskem postopku. V zahtevku lahko navedete vse vrste škode, ki ste jo utrpeli, kot so telesne poškodbe in z njimi povezani zdravstveni stroški, nepremoženjska škoda, premoženjska škoda (npr. izguba prihodka, ponavljanje študijskega letnika, izguba zaposlitve in škoda na vozilih ali obleki), pogrebni stroški itd.

Če bo storilec spoznan za krivega, bo kazensko sodišče odločilo o vaši zasebni tožbi in ugotovilo, da ste upravičeni do odškodnine. Nato bo obravnavalo vsebino odškodninskega zahtevka.

Če iz katerega koli razloga niste bili udeleženi v kazenskem postopku, lahko vložite tožbo pri civilnih sodiščih. To možnost imate tudi, če se tožilstvo odloči za ustavitev kazenskega postopka. Zasebno tožbo vložite pri civilnem sodišču s pozivom osebi, ki je povzročila škodo, razen če so vse stranke pripravljene priti prostovoljno. Če je vključena zavarovalnica (npr. po prometni nesreči), lahko pozovete tudi zavarovalnico. Postopek na civilnih sodiščih se bistveno razlikuje od kazenskega postopka. Na primer, sami morate dokazati odgovornost nasprotni stranke za škodo, čeprav lahko to storite s predložitvijo kopij dokazil iz kazenske zadeve, tudi če je bil postopek ustavljen. Če je v teku kazenski postopek, mora civilno sodišče prekiniti postopek, ki ga obravnava, dokler kazensko sodišče ne rzsodi. Ugotovitve iz kazenskega postopka so za civilno sodišče zavezujoče. Upoštevajte, da vložitev tožbe pri civilnem sodišču pomeni tudi stroške.

Če državni tožilec predlaga odstop od kazenskega pregona (sporazumna rešitev ali mediacija v kazenskih zadevah), je to še en način, kako dobiti nadomestilo od storilca. Odškodnino lahko od storilca dobite tudi z mediacijo. Na primer, v večini primerov boste prejeli odškodnino, če državni tožilec storilcu predlaga mediacijo v kazenskih zadevah ali sporazumno rešitev.

Vendar ni vedno mogoče dobiti odškodnine od storilca (npr. če storilca ni mogoče odkriti ali pridržati) ali izterjati polne odškodnine od zavarovalnice. Če ste bili žrtev naklepnega nasilnega kaznivega dejanja, lahko v nekaterih okoliščinah prejmete nadomestilo od države. Za več informacij o morebitnem nadomestilu od države preverite informativne strani Evropske pravosodne mreže o nadomestilu za žrtve v Belgiji (na voljo v [francoščini](#), [nizozemščini](#), [nemščini](#) in [angleščini](#) ter v drugih jezikih).

Če bo obtoženec spoznan za krivega, bo moral povrniti stroške vaše zasebne tožbe, vključno z deležem honorarja vašega odvetnika. Sodišče določi ustrezno višino nadomestila, ko razsodi v zadevi.

Če se je postopek začel, ker ste obtoženca pozvali neposredno ali začeli kazenski postopek z vložitvijo kazenske ovadbe in zasebne tožbe, obtoženec pa je nato razglašen za nedolžnega, vam lahko sodišče naloži plačilo vseh ali določenega dela stroškov, ki sta jih priglasila država in obtoženec.

Obstajajo možnosti za dosego poravnave ali za uvedbo poravnavanja med storilcem in mano?

Odškodninsko mediacijo (*médiation réparatrice/herstelbemiddeling*) lahko zahtevate kadar koli med postopkom: pred predložitvijo zadeve sodišču, med njeno obravnavo na sodišču in po tem, ko sodišče izreče kazen. Odškodninska mediacija poteka ločeno od kazenskega postopka in ga ne nadomešča. Sodni organi zato ostanejo še naprej odgovorni za odločanje o kazenskem pregonu ter izreku in izvršitvi kazni.

Odškodninske mediacije ne izvaja država, temveč dve nepridobitni organizaciji, [Suggnomè](#) v Flandriji in [Médiate](#) v Valoniji. Lokalne oddelke imata v vsakem sodnem okrožju.

Sporazum, dosežen z odškodninsko mediacijo, je zaupen, sodišču pa se pošlje samo s soglasjem obeh strank. Sodišče mora odškodninsko mediacijo navesti v sodbi, ni pa mu treba upoštevati doseženega sporazuma.

Sodnik sodišča za mladoletnike lahko s sodbo odredi odškodninsko mediacijo ali skupinsko posvetovanje (*concertation restauratrice en groupe/hergo*).

Sem tujec. Kako so zaščitene moje pravice in moji interesi?

Če ste [zasebni tožilec v kazenskem postopku](#)¹ ali priča, vendar ne govorite jezika, ki se uporablja v postopku, bo imenovan tolmač. Vendar pravnih listih ni mogoče prevesti brezplačno.

Več informacij:

- Zakon z dne 1. avgusta 1985 o davčnih in drugih ukrepih – v [nizozemščini](#) in [francoščini](#)
- Zakon z dne 8. aprila 1965 o varstvu mladine, odgovornosti mladoletnih oseb, ki storijo kaznivo dejanje, in povračilu škode, povzročene s tem dejanjem – v [nizozemščini](#)
- Ustava – v [nizozemščini](#) in [francoščini](#)
- Zakonik o kazenskem postopku – v [nizozemščini](#), [francoščini](#) in [angleščini](#)
- Zakon o sodiščih – v [nizozemščini](#) in [francoščini](#)
- Kraljevi odlok z dne 28. decembra 1950 o splošnih pravilih o sodnih stroških izvršilnih ukrepih

1. Zasebni tožilec v kazenskem postopku Zasebno tožbo lahko pri kazenskem sodišču vložite kadar koli med kazenskim postopkom, tudi če kaznivega dejanja niste prijavili policiji. Kot zasebni tožilec v kazenskem postopku imate poleg običajnih pravic žrtve tudi pravico, da:

- zahtevate odškodnino;
- vas zasliši sodišče;
- se vam po koncu postopka povrnejo stroški;
- med sodnim postopkom zahtevate tolmača;
- če se vaša zasebna tožba šteje za dopustno in utemeljeno, dobite tudi številne pravice v kazenskem postopku, ne da bi morali pri sodišču za izvršitev kazni vložiti zahtevek za priznanje statusa žrtve.

Če je državno tožilstvo že začelo postopek, se lahko kot zasebni tožilec v kazenskem postopku vanj vključite na podlagi izrecne izjave. To lahko storite v kateri koli fazi preiskave in dejanske obravnave na sodišču, ni pa to več mogoče v fazi pritožbe. Pri lažjih kaznivih dejanjih (contravention/overtreding) ali deliktih (délit/wanbedrijf) lahko vložite zasebno tožbo pri preiskovalnem sodniku, ki mora nato začeti kazensko preiskavo. Upoštevajte, da lahko predobravnavni oddelek po koncu preiskave še vedno prosto odloči, ali je dovolj dokazov za privedbo domnevnega storilca pred sodišče. Če želite odškodnino, boste morali dokazati škodo, ki ste jo utrpeli. Sodišče bo proučilo dopustnost vašega zahtevka in mu ugodilo ali ga zavrnilo. Kot zasebni tožilec v kazenskem postopku imate

pravico, da zadevo predložite oddelku za obtožnice sodišča, če kazenska preiskava v enem letu po začetku še ni končana. To vam zagotavlja posreden nadzor nad potekom preiskave.

2. Porotno sodišče Porotno sodišče (kontaktni podatki na voljo v [nizozemščini](#) in [francoščini](#)) je začasno kazensko sodišče, ki ga je mogoče sklicati v kateri koli provinci in bruseljskem okrožju. Porotna sodišča so pristojna za obravnavo vseh hujših kaznivih dejanj (crimes/misdaden, tj. umora in drugih hujših kaznivih dejanj, ki se kaznujejo s petletnim do dosmrtnim odvzemom prostosti), političnih deliktov in tiskovnih deliktov (razen tistih, v ozadju katerih sta rasizem ali ksenofobija). V nasprotju z rednim kazenskim sodiščem je treba porotno sodišče na novo določiti za vsako novo zadevo. Predseduje mu sodnik pritožbenega sodišča. Predsedniku pomagata dva sodnika prvostopenjskega sodišča. Poroto sestavlja 12 oseb širše javnosti, ki se določijo z žrebom, pri čemer sta lahko istega spola največ dve tretjini prvotnih porotnikov. Porotniki morajo imeti volilno pravico ter uživati vse državljske in politične pravice, stari morajo biti od 28 do 65 let, biti morajo pismeni in ne smejo imeti kazenskih obsodb na zaporno kazen, daljšo od štirih mesecev, ali na opravljanje družbeno koristnega dela, daljšega od 60 ur. Porota sama odloči, ali je obtoženec kriv ali nedolžen. O izreku kazni porotniki odločijo skupaj s poklicnimi sodniki. Zoper sodbe porotnega sodišča se je mogoče pritožiti samo na podlagi pravnih razlogov pri kasacijskem sodišču.

■ Zadnja posodobitev: 03/07/2025

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.